

וגם הדעת נותנת: דבר רגיל הוא בעת החדשה, שמרל המות פורצות בין מדינות אשר שורר ביניהם שלום — ועוד עמוק וממחיש יותר מה שאפשרי בינינו ובין הערבים, אפילו יתגשמו כל „מרכיביהשלום“ שלנו עד תום. גם לא שטענו שארצות-הברית, למשל, כושפעת כלשהו, ולא כמיוערי-שבמזרח, לעניין הבטחתה מפני איום צבאי סובייטי, מן העובדה שבין שתי המדינות שורר קיים שלום.

לכן, אם אומנם לא נוכל לנתק את המשא-ההמתן „לשלום“ מן המשא-ההמתן שתכליתו השגרה וקיום של ביטחון לישראל — ורומה כי עתה יקשה הדבר מאד — ענינו לשלכם באופן הנכון; דהיינו, כך שדרושות הביטחון יופיעו ויידונו כמרכיבים הראשיים והראשונים של „השלום“.

כיום אומנם נראה שרחוקה מן הדעת כל אפשרות של הסכמה ערבית ל-„מרכיביהשלום“ הללו של ישראל, למרות חזיתם לא-ביטחוניים. אבל אם אומנם נופתע ותישאל עליו הסכמתם, ולרא חלקית ולצורך תימרון, נקלע למצב מבין ומסוכן, משום שלעת קשרים „השלום“ והביטחון“ זה בזה — אבל כאשר המרכיבים „המשא-ההמתן“ הם של „השלום“, בלבד, המוסכמה הכללית היא, שמרכיבים אלה מהווים את העורבות הטובות שבכולן, משמע, מחייבים — את נסינתה המחלטת של ישראל, ללא כל ספקות, עירעור, או תנאים נוספים „מכבידים“.

מדינה פלסטינית אינה משנה

ברבים זחים יש לומר על „המדינה הפלסטינית“ שגם עליה, כזכור „היתר“ סאדאת בתסריט שלי, בוינה.

לנשא זה, כמו „שלום“, אומנם חשיבות רבה — אולם לא מבחינה צבאית-ביטחונית.

תחנות ההתראה באום-חשיבה ובחרמון עבדו בעילוח לפני יום-הכיפורים — והן לא העילו

לעניין זה חסרות שאלות השלום והמדינה הפלסטינית כשלעצמן כל משמעות, וחשוב רק לדעת אם, ובאינו מידה, הן משפיעות על הנתונים הביטחוניים-הצבאיים.

לכן, בהקשר הפיתוחות המדיניים בנחה, צריכה ישראל אל להגדיר לעצמה קודם לכל מהו המצב שמתחייב באזור זה לפי צרכי הביטחון-הצבאי — ולהעמיד את מרכיביו של מצב זה כתנאים וראשוניים לכל פיתרון מדיני, כדי שייחשב ראוי לדיון, מאלו יובן כי בכך לא יסתיים הוויכוח, משום ששאלה זו משתרעת על תחומים אחרים, חשובים ומשפיעים לא-סחור, אבל לצרכי הבהרת הנשאלים אינו יאתור העמדות הבסיסיות-ראמת חשוב מאד להפריד, במיוחד בנשא זה, את התחום הביטחוני מן האחרים — ולרא רק לשם הבחנת „הניציות הביטחונית“, שקיימת גם אצל סאדאת, שעקרונות נכונים לחייב נסיגה מן „הניציות האידאולוגית“ שקיימת גם מעבר לביטחון.

בהקשר זה יש להזכיר נימוק ביטחוני מעניין שהעלו מחיביה המדינה הפלסטינית. לפיהם, דווקא מדינה כזו, מהיותה מנותקת מירדן או סוריה, תהווה חייב-ביטחוני יעיל ביותר לננו ועל כן עלינו לעודד את הסכמתה, גם — או קודם-כך — מנקודת-הראות הביטחונית-צבאית.

כפי שנראה בהמשך, גם פתרון זה, כשלעצמו, איננו מעלה או מוריד זכורים ביטחוני, אף הוא קם או נופל, מבחינתנו, בראש ובראשונה, לפי השפעתו על העוצמה שתתמוך כל איום צבאי ערבי אפשרי.

הממשלה החדשה הוסיפה ל-„סידורי-ביטחון“ פוליטיים אלה את „הצהרהשלום“, האמור להיות „מבחן-אמת לכור נות הערבים“, אבל צריך שילחש באוזניה, תמיד ובתוקף, המלוא-המהיר של „המיקרה הגרוע האפשרי“ — מה יקרה אם יעמדו הערבים, או יצליחו להיראות כעמדו דים, במבחן זה? הצעתי לכללנו, כולל הממשלה החדשה, שלא נתחכם מדי בתרגילים פוליטיים, הלבשים מיד, גם אם הממשלה איננה ערה דיה לכך, משמעות של „סידורי-ביטחון“ מכריעים.

הרבה יותר מחוזה-שלום, משמעותי, חשוב ואמיתי בעבורנו „מבחן-הכוונות“ של הפחתת העוצמה-הצבאית, ואם און כבר אפשרות להציג כך את הדברים — כזכור, להפריד את דיוני השלום מן הביטחון — הרי, כאמור, צריך וי אפשר להציג את „הפחתת-העוצמה“, וכן שאר הדרושות הביטחונית (המישנות כולן לראי שונה), כספיעים הראשונים והשמונים של חוזה השלום.

דומה כי עד כמה שהמילכוד המדיני-ביטחוני נוגע,

הממשלה החדשה עדיין לא הועילה לחיסולו, ואפילו דומה שהיא גורמת להגברתו.

פטנט ישראלי

אם „סידורי-הביטחון“ שניתן לכנותם „מדיניים“ הם בלתי-רלוונטיים לביטחונה הצבאי של ישראל, הרי אלה הקריים, „ערביות בינלאומית“ אינם יותר מאחיות-עניינים; ואם הם מוצעים על-ידי ישראלים, הריהם הוגאה עצמית. לעניין הביטחון-הצבאי כל „הסידורים“ או „הערבות“ הללו כאלו אינם קיימים כלל. נהארת אים או משקפים, ערכם אפס למל כל אפשרות של התוות והתמשות איום צבאי ערבי, מותר להניח, כי כל אותם 5000 חיילי אום-חשיבה אינם מוסיפים כלל „גורם-משפיע“ בהערכת-המצב התוכנית המיבצעית המצריית, לעניין מלחמתם. אין הם אפילו מוטלים לאותה מעט להתנגדות שיכולים להציג כמה אלפי חיילי חי”ר, מפני שאינם מצויידים, מאורגנים או ערוכים להחיה אלא כשטרים בלבד, כחזות-ההורם“ או „משקפים“ הם סידור פוליטי טהור, ורק בתחום זה ערכם.

תופעת הנוכחות והפיקוח הניטרליים קיבלה ממד שלילי וחד-צדדי לרעתנו, עם הופעת תחנות-המעקב הניטרליים האמריקאיים בסיני — לפי דרישתנו, וכפטנט שלנו, מפני אמריקאיותם והכנסתם רק לפי דרישתנו וכתנאי שהצגנו, ודאי שנהיה מנצחים מכל מולך — ובמידה רבה, אפילו מתגובה — שהיה בהם משום שיכון אותם והאנשים, יחד עם זאת, עלינו להניח — לפי

הכוח על גבול הביטחון יוכל רק להתפלל

„המיקרה הגרוע האפשרי“ — ולדעתי, גם כדבר מציאותי — שיתערבים לא יחושו עצמם מוגבלים כל כך.

לכן, המצאה מחוכמת זו, שאביה (כך דוחת) שימקון פרס ויצחק רבין אישרה, היא כנראה שילוח, לפחות מבחינה צבאית — ובדוואי כאשר, באותה נשימה, מוכרים ראשי-הביטחון על אופציה של „מכה ראשונה“, שדרכי-ההגנה אפשר, או ראוי, שתהיה המועדפת אצלנו.

להמחשת הדבר, נתאר מצב שהסכנאים האמריקאים בסיני חשים כנוגנת למלחמה ומציבים — לפי היראת נשיא ארצות-הברית ארבעה מוצבי-מעקב קטנים בצדדים המצריים התישוראליים של המיתלה והגידי, ממש פיסית בתוך המשבר, מותר להניח, כי מצבים אלה יהיו מיכשול, או לפחות עיכוב, אפקטיביים, רק לפעולות צה”ל. במידה

כל מצב שישאר על „גבול הביטחון“ יצטרך להילחם לחימת קאמיקאזו

דומה, או פחות-משוה, הלים הדברים על כל גורם או סחך ניטרליים, אשר יימצאו בינינו ובין צבאות-ערב, ועוד לא תוכנו את האפשרות — הריאלית מאד, שגם הניסוך המעשי תומך בה — כי ניטרליותם של הניטרליים ליים היא לעיתים, יחסית וסלקטיבית מאד, וכאור זה נכון ומטב לקבל ולהעריך את דיווחיהם. התועלת הממשית שבכוחות ומשקפים ומפקחים ניטרליים היא פוליטית טהורה: כל עוד ניתן להם לפעול ולפקח, משמע שאין פותחים במלחמה — לפחות לא

בשעה הקרובה, כן יכול צד מסוים להציג אישורו ויתור (שהוא עושה מנימוקיו שלו, כמובן) בלא שייחאה הדבר כ-„כניעה לדרושות האוייב“, אלא כאילו נעשה „לפי דרישת המשקפים“.

רק נימוקים מדיניים יכולים להצדיק הזד”ק קקות, או הסכמה לגורמי חיץ ופיקוח ניטרליים למיניהם. אבל יש להכיר, וההדגיש בכל תוקף, כי לא רק שאינם „סידורי-ביטחון“, אלא שאנו מסכימים להם, או מבקשים אותם למרות שהם אנטגוניסטיים לביטחון-נוכחי, לפחות עבורנו.

מה שווה ה-„התראה“?

מת מוכנת-מאליה זו אינה ברורה לכל, ובדוואי לא לממשלת-ישראל הקודמת — לפחות עליי דיווחי העיתונות. בפברואר השנה פורסם בארצות-הברית כי „ישראל רוצה שמערכת-האזהרה-המוקדמת האמריקאית, הפועלת... בסיני, תפסל לדר”קבע, ומציעה שיחידות אמריקאיות דומות יפעלו בגולן ובגדה המערבית“, פריים אלה נכללו, לפי המדווח, בדר”ח „החשב הכללי“ האמרי-קאי — כלומר, הדבר כבר נחזה כמצאה תקציבית אפשרית. גם נמסר ששר-הביטחון לשעבר, שימשון פרס, „לא פסל“ את תועית.

יש לקוות ודחנינו, שתממשנה הנוכחית תעי” שה חכך, שתחנת-המעקב האמריקאית בסיני תהיה תראשונה והאחרונה בסוגה — השגם היא תועלת מן המפה במחירות האפשריות, כי מיסגרת העלמים החכרתיים והרחופים למחוק מן המידון ומן השפחה את „המדיני-סיני“, שעניו מציעים לנו האמריקאים שנשמך את ביטחוננו הצבאי, בכך הגבולות.

מלבד כוחות גייסתיים חוצצים ותחנות-מעקב אמרי-קאיות — המיעדות לעקוב אחר הנעשה באזורן הקרוב — ישעל מעותם האמיתית, כ-„סידור אנטי-ביטחון“, כמו עמדנו, נמצא ב-„מדל-סיני“, כמרכיב ראשי, את „תחנות“ והתראה“.

תחנות אלה אינן אלא מיתקנים לאיסוף ידוי עות, באמצעות סוגי-חישא שונים, גם לטווחים

סענותי של דוד מוניחת רק שעבודת המסכיל היתה מתחת לרמה קמאסטרופלית

ארוכים. ערכם רב וחשוב, אבל בינו לבין ה-„תואר „התראה“ אין ולא כלום.

הראייה היא, ששתי תחנות „ההתראה“ הראשיות שלנו, באום-חשיבה ובחרמון, עבדו ביעילות מלאה וללא הפרעה במשך שנים, לפני יום-הכיפורים, על פי התיאורים השור”ים, לא נעלם דבר מחיטתם האלקטרונית, מפני שמיקמן איפשר לתחנות אלו קוריאיה בגיורה רחבה, לעמק שטחי האייבי, מסתבר — כך מדווחים — שכל יחידה מצרית או סורית אחרת, כל המראת מטוס ונחיתתו אבחנו וכל תנועה או תזוזה נכלדו, נרשמו, תריקו ונשלחו אל כל הנוגעים.

ובכן מה? עוד האלקטרוניקות פועלות כי מרץ וביעילות, כמו הכוחות המצריים חיי פוריים, השליכו את רשתות-ההסוואה, ובכך נמה דקות כבר שטפו בתקפתם קדימה. אפילו היו התחנות מצוידות במיכשור קריאת מחדש בות של הגייסות בחזית, לא היו מודיעות הרבה יותר: עוד שעה שניגשו ליפנו את סירותיהם לצליחה, לא ידעו החיילים המצריים בוודאות, שפניהם הפעם למלחמה, לא לתרגיל.

בעיית בעליה-המחשבה הצבאיים שלנו בנשא זה היא, שאי-או, בעבר הרחוק, נתקע במחם הקולקטיבי, שעלינו להתבסס על „התראה מוקדמת“ — ושהדבר אינו ריאלי וברי-ביצוע. מבין שתיחה זו אשליה עצמית, אשר נבעה ממצב אסטרטגי בלתי-סביר: „כבר בתחילת שנות ה-50“, הבחין כי כל מה שענינו בראשו כי ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה אסטרטגיה הגנתית וכו’, מחוסר ברירה, היא חייבת באימץ פתרון סופר-תקסי (ומבחינה מדינית, תוקפני), שלפיו לא זו בלבד שאת המלחמה צריך לנגול בשם האייבי, אלא שהכרח הוא להקדימו, ולפתח את המלחמה במהלומה צבאית יומה משלנו, רצוי (אי הכרח) בהפתעה, כלומר קודם שהיה מוכן וערוך היטב.

אין התראה מוקדמת

פי שעוד ניווכח, היתה זו אסטרטגיה לא-ריאלית ובליתי-אפשרית, מעולם גם לא יושמה — לא במערכת „קדש“, שהיתה מיתקפה יומה-מדינית שלנו, אבל בשום פנים לא „מכה ראשונה“ הנחיתה כתגובה על יוזמה אסטרטגית של האייבי; ובדוואי לא בימס-הכיפורים, שבו יומה הערבים את כל המהלכים הפתוחים, ברמת האי-סטרטגית המערכתית, בכל שלוש החזיתות; ובשתיים, גם ברמה הטקטית.

אין לומר ראוי-לשמנו של ההיסטוריה הצבאי (המשך בעמוד 26)